

Fenntarthatósági szemléletformáló kampány

Változtass, hogy változzon a világ is

Bevezetés

Napjainkban mindannyian tapasztaljuk a klímaváltozás hatásait (nyári hőhullámok, aszály, alacsony Duna vízszint, megnövekedett árhullám, tavaszi fagyok, dráguló élelmiszer, népvándorlás) azonban sokan nem látják a mögöttes okokat és azokat a tényezőket, amelyek a változást előidézik. A fenntartható jövő megteremtése szempontjából kulcsfontosságú, hogy felismerjük, milyen lépéseket tehetünk a még visszafordítható folyamatok megállítására, valamint hogyan alkalmazkodhatunk a megváltozott környezeti és társadalmi kihívásokhoz. Ezért kiemelt jelentőségűnek tartom a fenntarthatósági szemléletformálást. Egy eredményes szemléletformálási projekt elősegíti a későbbi “zöld” projektek közösségi támogatását, tágabb elfogadását is.

A városi környezetben élők – különösen Budapesten és más nagyvárosokban – gyakran úgy érzik, hogy korlátozottak a lehetőségeik a klímaváltozás hatásainak enyhítésére. Egy átfogó szemléletformáló kampány – hosszú távon akár egy fenntarthatósági (tudás)központ létrehozása – segíthet mindazoknak, akik érdeklődnek a környezettudatos megoldások iránt, illetve azoknak is, akik még nem tudják, hogy érdemes ezzel foglalkozniuk.

A kampány célja továbbá a fiatalok körében egyre gyakoribb klímaszorongás enyhítése, hiszen a fenntartható megoldások bemutatásával és a gyakorlati cselekvési lehetőségek megismertetésével egyértelművé válik: mindannyian tehetünk a mindennapokban egy zöldebb, fenntarthatóbb és élhetőbb Újbuda kialakításáért.

Problémafelvetés

Klímatudatosság és a városi élet kihívásai

A globális klímaváltozás korunk egyik legjelentősebb kihívása, amely közvetlenül vagy közvetve minden társadalom életére hatással van. A városi lakosság számára különösen nehéz a fenntarthatósági célok elérése, mivel a sűrűn lakott területeken az infrastruktúra és az életmód gyakran nem támogatja a környezettudatos döntéseket.

A fenntartható cselekvés korlátai és lehetőségei

A városi élet számos korlátot állít a fenntartható cselekvés elé. A városokban élők gyakran nem rendelkeznek saját kerttel vagy zöldterülettel, ahol környezettudatos tevékenységeket folytathatnának. A nagy bevásárlóközpontok, gyorsan és könnyedén elérhető áruházak kiszorítják a termelői piacokat.

Ugyanakkor számos lehetőség is adott a városi fenntarthatóság előmozdítására, mint például a közösségi kertek létrehozása, a közösségi és autómentes közlekedés fejlesztése, energiahatékonyság növelése az épületekben, megújuló energiaforrások alkalmazása.

Klímaszorongás és közösségi cselekvés szükségessége

A klímaváltozás súlyosbodásával egyre több ember küzd klímaszorongással, amely az éghajlatváltozás okozta aggodalmakra és érzelmi terhekre utal. Bár ez a szorongás elsősorban a cselekvés katalizátorának tűnhet, paradox módon sok esetben éppen ez akadályozhatja a hatékony fellépést. A tehetetlenség érzése, a túlzott érzelmi terhelés, a jövő iránti kilátástalanság és a szorongás negatív hatásai mind hozzájárulhatnak ahhoz, hogy az érintettek passzívvá váljanak. A klímaszorongás kezelésének egyik hatékony módja a közösségi cselekvésben való részvétel, amely növeli az egyén kontrollérzetét és csökkenti a stresszt. A közösségi cselekvés nemcsak a szorongás enyhítésében segít, hanem konkrét lépéseket is jelent a fenntarthatóság felé, erősítve a közösségi összetartozást és a kollektív felelősségvállalást.

A kampány célkitűzései

1. Tudatosság növelése és edukáció
2. Gyakorlati eszközök és megoldások bemutatása
3. Közösségépítés és aktív részvétel ösztönzése
4. A klímaszorongás enyhítése és pozitív jövőkép kialakítása

A kampány fő elemei

Interaktív rendezvények és workshopok

- Fenntarthatóság a mindennapokban
- Fenntartható divat és fogyasztás
- A klímaváltozás hatásai a természetre és az emberekre
- Energiahatékonyság
- Fenntartható közlekedés

Tudásmegosztás és edukációs platform

- Online kampány (videó, podcast, infografikák, blogcikkek, ajánlók megosztása)
- Helyi iskolák és intézmények bevonása
- Elérhető fenntartható szolgáltatások és lehetőségek térképe (pl Beeco alkalmazás népszerűsítése és támogatása)
- Karbon/ökolábnyom számítás, különböző platformok bemutatása

Közösségi akciók és bevonás

- Zöldfelületek örökbefogadása és közösségi kert projektek
- Csereprogramok (ruha-, könyv- és eszközcserek)
- Fenntartható kihívások és játékos ösztönző programok

Megvalósítási terv

Ütemezés

A szemléletformáló kampány rövid távú célja a lakók elérése, Újbudán több helyen is párhuzamosan építve a közösséget. Ebben az időszakban a szemléletformálási alapok, apró hétköznapi dolgok bemutatása amik könnyedén beépíthetők a mindennapokba, és nem riasztják el résztvevőket.

Hosszú távú cél egy fenntarthatósági (tudás)központ létrehozása, mely folyamatosan tájékoztatást és fejlődési lehetőséget nyújt, a közösség egyik pillére, ahol annak tagjai megosztják egymással a jó gyakorlatokat és szakemberek is előadást tartanak.

A közösségi értékteremtés mellett a központ a helyi vállalkozók, cégek számára szervez vállalati fenntarthatósági képzéseket, fenntarthatósági, környezetvédelmi témájú csapatépítő tréningeket.

Hétköznapiak során pedig egy interaktív kiállítótér melyben minden korosztály számára érthetően, játékosan bemutatható milyen kihívások várnak rájuk és ezekkel hogyan lehet szembenézni.

A projekt megvalósítása 2026ban kezdődne el, a 2025-ös év az előkészítő munkákról szól, mely során kijelölésre kerül a projektet felügyelő munkacsoport. Az év az igények felméréséről, a projekt népszerűsítéséről, a helyszínek felkutatásáról, a lehetséges partnerekről, önkéntesek és együttműködési lehetőségek felkutatásáról szól.

A lakosság elérésének eszköze lehet a közösségi média (saját Facebook csoport vagy oldal létrehozása), helyi hírlapban történő megjelenés, elektronikus hírlevélben való megjelenés, közösségi terekben kiakasztás. A környezettudatosságot szem előtt tartva szórólap nyomtatása nem engedélyezett!

Az alábbiakban részletezem a 2026 évre vonatkozó szemléletformálási témaköröket havi bontásban.

Január – Energiahatékonyság és téli komfort

- **Téma:** A hideg időszakban kiemelten fontos a fűtési rendszerek optimalizálása, valamint az otthonok szigetelésének javítása és a megújuló energiaforrások használata.
- **Programlehetőségek:** Energiatakarékosági workshopok, megújuló energiaforrások bemutatása, elérhető támogatások ismertetése, Budapest Szolár Térkép bemutatása

Február – Fenntartható divat

- **Téma:** Napjainban a fast fashion üzletláncok elárasztották a piacot jobb-rosszabb minőségű, nagy mennyiségű ruhával, melyek életciklusát érdemes megismerni
- **Programlehetőségek:** Bevezetés a fenntartható divatba, ruha javítás népszerűsítése - helyi cipészek, ruhajavító üzletek bemutatása, alap varró workshop-kapszula gardrób, ruhacsere szervezése, ruhatesó program népszerűsítése, fenntartható női intim higiénia termékek bemutatása

Március – Tavaszi nagytakarítás és hulladékcsökkentés

- **Téma:** A természet újjáéledésével az emberek is belekezdenek a tavaszi nagytakarításba. Tegyük ezt most vegyszerek nélkül, támogassuk a szelektív hulladékgyűjtés és újrahasznosítás előmozdítását.
- **Programlehetőségek:** Hulladékmentes otthon ötletek bemutatása, csomagolásmentes boltok, vegyszermentes takarítás előadás, fenntartható női intim higiénia termékek, mosható pelenkák bemutatása

Április – Zöld növények és városi kertészkedés

- **Téma:** Az enyhébb időjárás idején a növényültetés, városi zöldterületek létrehozása és fenntartható kertészkedési technikák népszerűsítése.
- **Programlehetőségek:** Miért fontosak a városban a növények? előadás, Növényültetési akciók, balkonkertészkedés workshop

Május – Helyi élelmiszer és organikus gazdálkodás

- **Téma:** A mezőgazdaság felerősödő szezonjában hangsúlyos a helyi, bioélelmiszerek, organikus termelés támogatása és a rövid ellátási láncok fejlesztése.
- **Programlehetőségek:** Helyi termelői piacok bemutatása, bioélelmiszerek bemutatása, kosárközösségek bemutatása, regeneratív mezőgazdaság bemutatása

Június – Vízgazdálkodás és ökológiai lábnyom csökkentése

- **Téma:** A nyári hőségben különösen fontos a víz takarékos használata, esővíz hasznosítása, valamint az ökológiai lábnyom mérséklése.
- **Program lehetőségek:** Kulacs kampány, vizes élőhelyeink és a vízmegtartás fontossága, ökológiai lábnyom számítás

Július – Fenntartható mobilitás

- **Téma:** Környezetbarát, zöld közlekedési módok, például a gyaloglás, a kerékpározás (ha az időjárás engedi) vagy a közösségi autózás népszerűsítése.
- **Programlehetőségek:** Kerékpár karbantartási napok, autómegosztó rendszerek bemutatása, autómentes nap, bicibusz nap,

Augusztus – Klímaszemlélet és energiatakarékosság a forróságban

- **Téma:** A legmelegebb hónapban a passzív hűtési technikák, zöld tetők, árnyékoló megoldások és energiatakarékos megoldások népszerűsítése.
- **Programlehetőségek:** előadás a passzív hűtésről, zöld építészeti megoldások bemutatása, hőhullámok és hőszigetek elleni védekezés, egészségügyi kockázatok.

Szeptember – Őszi hulladékcsökkentés és talajvédelem

- **Téma:** Az évszakváltás idején az erdők, zöldterületek védelme, valamint az őszi hulladékcsökkentő intézkedések előtérbe helyezése.
- **Program lehetőségek:** zerowaste csoportok bemutatása, talajtakarás fontossága, tények és tévhitek a szelektív hulladékgyűjtésről

Október – Klímaszorongás kezelése és a közösségi cselekvés ösztönzése

- **Téma:** Mivel október 10-e a mentális egészség világnapja, ezért a klímaváltozás által generált szorongás megértése és feloldása a témakör
- **Program lehetőségek:** Klímaszorongás megértése, megküzdési stratégiák bemutatása, közösségi cselekvésre való buzdítás, támogató csoport létrehozása

November – Állatok a városban, a városi ökoszisztéma

- **Téma:** A városi környezetben élő állatok – legyenek azok madarak, rovarok, kisemlősök vagy más élőlények – kulcsszerepet játszanak az ökoszisztéma egészében.
- **Programlehetőségek:** Téli madáretetés módszere, méhlegelők és rovarhotelek jelentőségének bemutatása

December – Fenntartható ünnepi hagyományok és hulladékmentes ajándékozás

- **Téma:** Az ünnepi időszakban a környezetbarát és hasznos ajándék választás, újrahasznosítható csomagolások és a hulladékmentes ünneplés kerül előtérbe.
- **Program lehetőségek:** Fenntartható ajándék- és csomagolási ötletek, módok az élelmiszer pazarlás elkerülésére

Erőforrások és szükséges támogatások

A kampány megvalósításához a kezdetekben a helyszín biztosítása szükséges, mely lehet egy közösségi ház, tárgyaló- vagy bemutatóterem ami rendelkezik a szükséges infrastruktúrával (asztal, székek, projektor, projektor vászon) az előadások lebonyolításához. Pénzügyi ráfordítás főként a felkért előadók és a helyszín bérléséhez szükséges.

A későbbiekben amennyiben a tudásközpont létrejöhet, akkor egy saját/bérelt ingatlanra van szükség, ahol állandó bemutatók és különböző programok megszervezésére is van lehetőség. A jelenlegi támogatáson felül szükség lehet további támogatások megpályázására is a későbbi nagyobb volumenű tervek megvalósításához.

A hazai pályázati lehetőségek figyelemmel követése mellett érdemes az EU nyújtotta lehetőségeket is követni. Az Európai Unió LIFE programja olyan projekteket támogat, amelyek a környezetvédelem és az éghajlat-politika területén valósulnak meg. A program keretében lehetőség nyílik fenntarthatósági szemléletformáló projektek megvalósítására is.

Partnerségek és együttműködési lehetőségek

Fontos, hogy a programban részt vegyenek olyan kis- és középvállalkozások akik helyben tevékenykednek, és jó példát mutatnak, így az ő felkutatásuk és bevonásuk elsődleges. Ezen felül az adott területeken szakmai előadók, szervezetek bevonása is szükséges

Javaslatok

- Badróczy Sándor Főtájépítész
- Krump Edina - Körforrás
- Takács-Sánta András humánökológus
- Litkai Gergely humorista, jogász, fenntarthatósági menedzser
- Körner Olga - BOLYGÓ közösségi tér
- WWF Magyarország Alapítvány
- Greenpeace Magyarország
- Duna-Ipoly Nemzeti Park
- Humusz szövetség
- MOHU Zrt.
- Tudatos vásárlók egyesülete
- Lemérem csomagolásmentes bolt
- Szatócaska csomagolásmentes bolt

Mérhetőség és hatásvizsgálat

A kampány elérésének és hatásának mérése

- **Elérés:**
 - Online elérések (weboldal látogatók száma, közösségi média posztok elérése, megjelenések száma, Kattintási arány (CTR))
 - Offline elérések (rendezvénylátogatók száma)
- **Elköteleződés:**
 - Megosztások, kommentek, lájkok száma
 - Eseményeken való részvétel
- **Hatás:**
 - Véleményváltozás, attitűdváltozás (mérésére elő- és utófelmérések, kérdőívek)
 - Konkrét cselekvési szándékok, például fenntartható vásárlási döntések, részvétel további kezdeményezésekben

Adatgyűjtési eljárások és módszertanok:

- **Online analitika:**
 - Használati statisztikák gyűjtése a kampány weboldaláról és közösségi média felületeiről
- **Kérdőívek és felmérések:**
 - Online és személyes kérdőívek a kampány kezdetén (bázisév) és a kampány végén, illetve időközben
 - Szabványosított kérdőívek alkalmazása a véleményváltozás és attitűdváltozás mérésére
- **Fókuszcsoportos interjúk:**
 - Kisebb, reprezentatív csoportokkal végzett strukturált interjúk az üzenetek befogadásáról és a kampány hatásairól

Résztvevők visszajelzése és folyamatos fejlesztés

Teljesítménymérő indikátorok és mutatószámok:

- **Elégedettség mérése:**
 - Átlagos elégedettségi pontszám (pl. 1–10 skála)
 - Net Promoter Score (NPS), amely azt mutatja, mennyire ajánlanák a kampányt másoknak
- **Visszajelzések tartalma:**
 - Pozitív/negatív visszajelzések aránya
 - Gyakori témák, javaslatok az események vagy anyagok fejlesztésére
- **Részvételi arány:**
 - Felmérések kitöltési aránya, interaktív elemek (pl. online fórumok, komment szekciók aktivitása)

Adatgyűjtési eljárások és módszertanok:

- **Online és személyes felmérések:**
 - Rendszeres, akár esemény utáni kérdőívek
 - Mobil alkalmazások (pl. Rendezvényapp) vagy online platformok használata az azonnali visszajelzés begyűjtésére
- **Fókuszcsoportos interjúk:**
 - Kisebb csoportokkal végzett részletes interjúk, melyek kvalitatív adatokat szolgáltatnak a fejlesztési lehetőségekről
- **Digitális visszajelzés gyűjtése:**
 - Közösségi média monitorozása, hashtag elemzések, valamint weboldalon elhelyezett visszajelző űrlapok

Fenntarthatósági központ létrehozásának lehetősége

Teljesítménymérő indikátorok és mutatószámok:

- **Koncepció és megvalósíthatóság:**
 - Költségvetési tervek, befektetési források, várható megtérülési mutatók
 - A potenciális felhasználók száma (pl. lakossági, oktatási és vállalati igények felmérése)
- **Partneri együttműködések:**
 - Az együttműködő intézmények és szervezetek száma
 - Megkötött szerződések, támogatási megállapodások száma
- **Közösségi elkötelezettség:**
 - Érdeklődők regisztrációs száma, részvételi arány az előzetes programokban
 - Közvélemény-kutatások eredményei a központ iránti igényről

Adatgyűjtési eljárások és módszertanok:

- **Piackutatás:**
 - Kérdőíves felmérések, interjúk és fókuszcsoportok a helyi közösségek és potenciális felhasználók körében
 - SWOT-analízis (erősségek, gyengeségek, lehetőségek, kockázatok)
- **Pénzügyi elemzés:**
 - Részletes költség-haszon elemzés, pénzügyi előrejelzések, megtérülési kalkulációk, dinamikus költségelemzés
- **Technikai megvalósíthatóság vizsgálata:**
 - Helyszíni felmérések, ingatlanpiaci elemzések, műszaki auditok

Zárás és jövőbeli perspektívák

Hosszú távú célok és a közösségi részvétel további ösztönzése

A projekt hosszú távú célja, hogy ne csak ideiglenes változásokat hozzon, hanem tartós hatást érjen el a városi életminőség javításában. Ez magában foglalja olyan stratégiák kidolgozását, amelyek elősegítik az energiahatékonyságot, az ökológiai lábnyom csökkentését és a környezetbarát technológiák elterjedését.

A fenntarthatósági kezdeményezések sikere nagymértékben függ a közösség aktív részvételétől. Ehhez elengedhetetlen a nyitott kommunikációs csatornák kialakítása, rendszeres visszajelzés gyűjtése, valamint a lakosság bevonása a döntéshozatali folyamatokba. A helyi események, workshopok és interaktív kampányok segítenek abban, hogy az érintettek saját felelősségüknek érezzék a környezeti változások elleni küzdelmet, így nem csupán passzív befogadók, hanem aktív résztvevők is legyenek a folyamatban.

A projekt bővítési lehetőségei más városrészekben

A projekt sikere és az elért eredmények alapján lehetőség nyílik a kezdeményezés más városrészekbe vagy akár más városokba történő átvitelére. Ehhez fontos a tapasztalatok dokumentálása, a legjobb gyakorlatok összegyűjtése és a skálázhatósági modellek kidolgozása, melyek segítségével a helyi adottságokhoz igazodva tudjuk adaptálni a programot. A bővítés során a partnerségi hálózatok, helyi önkormányzatok és civil szervezetek közötti együttműködés kulcsfontosságú, hiszen ezek biztosítják az átfogó támogatást és az erőforrások hatékony felhasználását a fenntarthatóság szélesebb körű elterjesztése érdekében.

Zárószöveg

A fenntarthatósági szemléletformáló kampány célja, hogy Újbuda közösségét aktívan bevonja a környezetbarát és társadalmilag felelős megoldások megismerésébe és alkalmazásába. A program nemcsak információt nyújt, hanem konkrét cselekvési lehetőségeket is kínál a lakosság, a helyi vállalkozások és intézmények számára.

A közösségi részvétel és a hosszú távú fenntarthatósági stratégiák biztosítják, hogy a projekt hatása ne csak időszakos legyen, hanem tartós változást eredményezzen a mindennapi szokásokban és a városi környezetben. A kampány sikere azon múlik, hogy a helyi közösség aktívan részt vesz-e benne, és közösen dolgozik egy zöldebb, élhetőbb és fenntarthatóbb Újbudáért.

Ez a kezdeményezés nemcsak egy kampány, hanem egy szemléletváltás kezdete, amely hosszú távon is hozzájárulhat egy fenntarthatóbb városi élet megteremtéséhez.